# T007 A HÀM VII 100-Q01 Biệt Dịch-hết

*Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)*

14. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Baáy giôø coù Tyø-kheo Ñaø-phieâu, laø con cuûa ngöôøi löïc só. Ñöùc Theá Toân sai Tyø-kheo naøy xöû lyù coâng vieäc cuûa chuùng Taêng. Tyø-kheo Ñaø- phieâu phuïng meänh laøm Tri söï cho Taêng. Sau ñoù coù moät Tyø-kheo teân laø Di-ña-caàu, laø ngöôøi ñeán löôït ñöôïc môøi thoï thænh trong Taêng. Baáy giôø Ñaø-phieâu y theo thöù lôùp trong Taêng boá trí Tyø-kheo Di-ña-caàu ñi thoï thænh. Tyø-kheo naøy gaëp phaûi thí chuû thieát cuùng thöïc phaåm khoâng ngon. Nhö vaäy ñeán ba laàn, neân vò aáy raát buoàn böïc, raát laø khoå naõo, ñeán gaëp em gaùi mình laø Tyø-kheo-ni Di-ña-la, noùi: –Ta bò khoå naõo bôûi vì Ñaø-phieâu caét ta ñeán thoï trai ôû choã thöùc aên raát dôû. Naøy em, Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñaõ ba laàn cho ta thöùc aên quaù dôû, ta raát böïc töùc. Vaäy em leõ naøo chaúng vì ta taïo caùc phöông tieän ñeå traû thuø cho ta hay sao?! Tyø-kheo-ni Di-ña-la noùi: –Em laøm sao töông trôï ñöôïc? Tyø-kheo Di-ña-caàu noùi: –Ñeå ta tính toaùn cho. Em haõy ñeán gaëp Phaät, baïch: “Tröôùc ñaây Tyø-kheo Ñaø-phieâu laøm vieäc phi tònh haïnh vôùi con”. Ta seõ laøm chöùng, noùi: “Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy”. Tyø-kheo-ni Di-ña-la noùi: –Em laøm sao laïi huûy baùng ngöôøi trì giôùi thanh tònh? Di-ña-caàu noùi: –Naøy em, neáu em khoâng chòu laøm vieäc aáy cho anh, töø nay veà sao anh khoâng theøm noùi chuyeän vôùi em nöõa. Vò Tyø-kheo-ni noùi: –YÙ anh ñaõ quyeát, em seõ nghe theo. Tyø-kheo Di-ña-caàu noùi: –Naøy em, nay anh ñi tröôùc, em ñeán sau. Tyø-kheo Di-ña-caàu ñeán choã Phaät, laïy saùt chaân Phaät, ngoài qua moät beân. Tyø-kheo-ni Di-ña-la laïi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã saùt chaân Phaät, ngoài qua moät beân, baïch Phaät:

–Baïch Theá Toân, khoâng bieát vì sao Ñaø-phieâu, con cuûa ngöôøi löïc só, vöøa roài haønh ñoäng phi phaïm haïnh vôùi con?! Tyø-kheo Di-ña-caàu thöa: –Baïch Theá Toân, ñuùng nhö vaäy! Baáy giôø Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñang ôû trong ñaïi chuùng. Ñöùc Phaät baûo Tyø-kheo Ñaø-phieâu: –OÂng nghe lôøi noùi naøy khoâng? Tyø-kheo Ñaø-phieâu baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Phaät bieát roõ con. Phaät baûo Ñaø-phieâu: –Nay oâng khoâng neân phaùt bieåu nhö vaäy. Neáu coù laøm vieäc aáy, oâng phaûi noùi laø nhôù coù. Neáu khoâng laøm caùc vieäc aáy, oâng phaûi noùi laø nhôù khoâng coù. Ñaø-phieâu lieàn baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, con nhôù roõ laø khoâng coù vieäc nhö vaäy. Baáy giôø La-haàu-la baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Tyø-kheo Ñaø-phieâu naøy cuøng vôùi Tyø-kheo- ni Di-ña-la haønh ñoäng phi phaïm haïnh. Tyø-kheo Di-ña-caàu phaùt bieåu laøm chöùng. Con thaáy Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñoái vôùi Tyø-kheo-ni Di-ña-la haønh ñoäng phi phaïm haïnh. Tyø-kheo Ñaø-phieâu vì sao laïi noùi nhö vaäy?! Ñöùc Phaät baûo La-haàu-la: –Neáu Tyø-kheo-ni Di-ña-la vu baùng oâng baèng lôøi theá naøy: “La- haàu-la laøm vieäc phi phaïm haïnh ñoái vôùi con”, Tyø-kheo Di-ña-caàu laïi phaùt bieåu laøm chöùng: “Con thaät thaáy La-haàu-la ñoái vôùi Tyø-kheo-ni Di- ña-la ñaõ haønh ñoäng phi phaïm haïnh”, theá thì oâng seõ noùi gì? La-haàu-la thöa: –Baïch Theá Toân, neáu con bò vu baùng, con chæ noùi Ñöùc Baïc-giaø- phaïm töï chöùng bieát cho con. Phaät baûo La-haàu-la: –OÂng coøn bieát

nhö vaäy, huoáng chi vò kia thanh tònh khoâng vi phaïm, laïi khoâng bieát phaùt bieåu nhö vaäy hay sao? Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Caùc oâng neân vì Tyø-kheo Ñaø-phieâu tieán haønh phaùp ÖÙc nieäm

Yeát-ma. Tyø-kheo-ni Di-ña-la vì töï phaùt ngoân, phaûi bò xöû lyù rieâng. Caùc Tyø-kheo vaâng leänh Phaät, kieåm tra Tyø-kheo Di-ña-caàu, hoûi oâng ta: –Tyø-kheo Ñaø-phieâu cuøng Tyø-kheo-ni Di-ña-la haønh ñoäng phi phaïm haïnh, oâng thaáy ôû choã naøo? Thaáy moät mình hay cuøng nhieàu ngöôøi thaáy? Caùc Tyø-kheo xeùt hoûi nhö vaäy. Tyø-kheo Di-ña-caàu khoâng traû lôøi ñöôïc, môùi thuù thaät laø vu baùng: –Tröôùc ñaây Tyø-kheo Ñaø-phieâu theo thöù lôùp trong Taêng boá trí toâi thoï thænh, ba laàn bò aên khoâng ngon. Thöïc ra toâi vì tham, saân, si neân gaây ra söï vu baùng naøy. Baáy giôø Theá Toân ra khoûi tònh thaát, traûi toïa cuï ngoài tröôùc chuùng Taêng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, chuùng con ñaõ vì Tyø-kheo Ñaø-phieâu tieán haønh Yeát-ma ÖÙc nieäm, ñaõ hoûi Di-ña-caàu neân bieát roõ vieäc kia laø vu baùng, laïi ñaõ tieán haønh dieät taãn Tyø-kheo-ni Di-ña-la. Theá Toân noùi keä: Ñeå thaønh töïu taát caû Baèng lôøi noùi doái traù Laø vöùt boû ñôøi sau Khoâng aùc gì khoâng laøm Thaø duøng thaân mieäng naøy Nuoát vieân saét chaùy noùng Khoâng ñöôïc soáng phaù giôùi Nhaän tònh tín cuùng döôøng. Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.  15. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Baáy giôø Tyø-kheo Ñaø-phieâu ñeán choã Phaät, ôû giöõa ñaïi chuùng, ñaûnh leã chaân Phaät, baïch ba laàn: –Baïch Theá Toân, nay con muoán vaøo Nieát-baøn. Ngöôõng mong Theá

Toân cho pheùp con dieät ñoä. Ñöùc Phaät baûo Ñaø-phieâu: –OÂng muoán vaøo Nieát-baøn, Ta khoâng ngaên oâng. Tyø-kheo Ñaø-phieâu ôû tröôùc Ñöùc Nhö Lai hieän möôøi taùm pheùp bieán hoùa, voït leân hö khoâng, ngay ôû phöông Ñoâng hieän boán oai nghi vôùi saéc thaân ñuû maøu xanh, vaøng, ñoû, traéng, hoaëc hieän ra nöôùc, hoaëc hieän löûa chaùy; treân thaân phun nöôùc, döôùi thaân phun löûa, treân thaân phun löûa, döôùi thaân phun nöôùc, hoaëc hieän thaân to lôùn ñaày caû hö khoâng, roài laïi hieän nhoû, böôùc treân nöôùc nhö treân ñaát baèng, ñi vaøo ñaát nhö trong nöôùc, phöông Nam, Taây, Baéc cuõng hieän nhö vaäy. Toân giaû bieán hoùa nhö theá xong, ngay giöõa khoâng trung nhaäp tam-muoäi Hoûa quang, löûa chaùy röïc rôõ, nhö ñoáng löûa lôùn, nhaäp vaøo Nieát-baøn, khoâng coù tro taøn ñeå laïi, cuõng nhö daàu bô chaùy heát moät laàn. Theá Toân noùi keä: Ví nhö saét noùng Ñaäp xeït löûa ra Tan roài dieät ngay Khoâng bieát nôi naøo Ñaéc chaùnh giaûi thoaùt Cuõng gioáng nhö vaäy Ñaõ thoaùt phieàn naõo Choán duïc buøn laày Khoâng theå bieát ñöôïc Nôi vò aáy ñeán. Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.  16. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät du hoùa ôû röøng caây beân soâng Ñaøo thuoäc nöôùc Ma-kieät-ñaø. Moät muïc ñoàng gaëp Ngaøi, thöa: –Trong röøng naøy coù teân cöôùp Öông-quaät-ma-la coù theå laøm haïi ngöôøi. Ñöùc Phaät baûo muïc ñoàng:

–Teân giaëc aáy khoâng theå laøm haïi Ta ñöôïc.

Ngaøi lieàn tieán böôùc laïi gaëp moät muïc ñoàng khaùc cuõng noùi nhö vaäy, Phaät ñaùp nhö tröôùc. Cho ñeán laàn thöù ba, Ñöùc Phaät vaãn ñaùp:

“Keû aùc aáy khoâng theå haïi Ta”.

Ñöùc Phaät vaøo trong röøng, Öông-quaät-ma-la töø xa thaáy Ñöùc Phaät ñeán, tay traùi caàm bao dao, tay phaûi caàm dao, voït chaïy tôùi. Öông-quaät chaïy nhanh, Ñöùc Nhö Lai ñi chaäm raûi, nhöng haén khoâng theå ñuoåi kòp.

Öông-quaät-ma-la coá chaïy neân heát söùc meät moûi, beøn noùi vôùi Phaät:

–Ñöùng laïi! Ñöùng laïi! Naøy Sa-moân.

Ñöùc Phaät baûo:

–Ta luoân luoân ñöùng laïi, chæ taïi ngöôi khoâng chòu döøng laïi ñaáy thoâi!

Öông-quaät-ma-la noùi keä:

Sa-moân ñi khoâng ngöøng
Laïi noùi mình luoân ñöùng
Coøn ta ñaõ ñöùng laïi
OÂng baûo ta chöa döøng
Taïi sao oâng noùi ñöùng
Noùi ta ñi khoâng ngöøng?

Theá Toân noùi keä:

Ta ñoái vôùi chuùng sanh
Khoâng saùt haïi laâu roài
OÂng naõo loaïn chuùng sanh
Khoâng boû nghieäp aùc aáy
Vì vaäy noùi Ta ñöùng
Coøn oâng chöa döøng laïi.
Ta vôùi loaøi höõu tình
Khoâng coù taâm ñoäc haïi
Ngöôi khoâng ngöøng nghieäp aùc
Thöôøng taïo nghieäp baát thieän
Vì vaäy noùi Ta ñöùng
Coøn ngöôi khoâng döøng laïi.
Ta ñoái vôùi chuùng sanh
Tröø boû nhöõng naõo haïi
Ngöôi haïi maïng moïi ngöôøi
Chöa tröø nghieäp haéc aùm
Vì vaäy noùi Ta döøng
Coøn ngöôi chöa ñöùng ñöôïc.
Ta vui nôi phaùp mình
Nhieáp taâm khoâng phoùng daät
Ngöôi khoâng thaáy Töù ñeá

Khoâng bieát ñöùng choã naøo
Neân Ta noùi ñöùng haún
Coøn ngöôi vaãn coøn ñi.
Öông-quaät-ma-la noùi keä:
Ta ôû nôi hoang daõ
Chöa gaëp ngöôøi theá naøy
Baø-giaø-baø ñeán ñaây
Daïy phaùp thieän cho ta
Töø laâu ta laøm aùc
Hoâm nay quyeát töø boû
Nay con nghe Ngaøi daïy
Thuaän phaùp, ñoaïn caùc aùc
Ñeå dao vaøo trong voû
Neùm heát xuoáng hoá saâu
Töùc thôøi con ñaûnh leã
Quy y vôùi Theá Toân
Loøng tin raát duõng maõnh
Phaùt taâm caàu xuaát gia.
Phaät raûi taâm ñaïi bi
Lôïi ích khaép theá gian
Goïi thieän lai Tyø-kheo!
Öông-quaät thaønh Sa-moân.
Baáy giôø Toäc taùnh töû Öông-quaät-ma-la raâu toùc töï ruïng, thaân maëc phaùp y, ñaõ ñöôïc xuaát gia, ôû nôi vaéng laëng taâm khoâng phoùng daät, chuyeân tinh haønh ñaïo, tu taäp tinh taán, luoân luoân sieâng naêng nhieáp taâm chaùnh nieäm, tu phaùp phaïm haïnh voâ thöôïng, dieät taän caùc khoå, trong hieän phaùp naøy töï thaân chöùng tri, töï bieát phaùp chöùng, söï sanh khôûi veà
ngaõ ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, choã laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau.
Khi aáy, Toân giaû Voâ Haïi ñaõ thaønh vò A-la-haùn, ñaéc an laïc giaûi thoaùt, noùi keä:
Nay ta teân Voâ Haïi
Sau khi taøn haïi nhieàu
Neân teân ñuùng cuûa ta
Chaân thaät laø Voâ Haïi.
Nay thaân ta thoaùt khoå
Mieäng, yù cuõng nhö vaäy
Khoâng coøn haïi ngöôøi khaùc
Ñuùng vôùi teân Voâ Haïi.
Tröôùc thaân ta ñaày maùu
Teân Öông-quaät-ma-la

Ñöôïc nöôùc maïnh doäi saïch
Theá neân quy y Phaät.
Quy y thoï cuï tuùc
Chöùng ñaéc ñöôïc ba minh
Bieát ñuû giaùo phaùp Phaät
Thoï trì tu haønh theo.
Keû ngöï trò trong ñôøi
Haønh xöû baèng dao gaäy
Moùc saét, roi, daây cöông
Caùc hình phaït caám, ñaùnh.
Theá Toân Ñaïi Ñieàu ngöï
Xaû ly caùc phaùp aùc
Töø boû ñao, tröôïng, gaäy
Laø ñieàu ngöï chaân chaùnh.
Qua soâng caàn caàu ñoø
Uoán teân caàn duøng löûa
Thôï nhôø rìu ñeõo thaúng
Trí duøng tueä töï ñieàu.
Ai tröôùc ñaây laøm aùc
Sau boû khoâng laøm nöõa
Ngöôøi aáy saùng theá gian
Nhö traêng thoaùt maây che.
Ai tröôùc soáng phoùng daät Sau khoâng coøn phoùng daät Chaùnh nieäm traùnh gai ñoäc Chuyeân taâm ñeán bôø kia. Taïo ñuû haønh ñoäng aùc Phaûi ñoïa caûnh giôùi aùc Nhôø Phaät, toäi con dieät Ñöôïc thoaùt khoûi nghieäp aùc. Nhöõng ngöôøi nghe con noùi Ñeàu boû yù oaùn thuø Ñaéc nhaõn tònh, ñöôïc nhaãn Phaät daïy: khoâng tranh, thaéng.  17. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Vaøo luùc trôøi môø saùng, coù moät Tyø-kheo ñeán beân bôø soâng, côûi y phuïc ñeå moät nôi, xuoáng soâng taém röûa. Sau ñoù, vò aáy ra khoûi nöôùc, leân bôø soâng, ôû traàn phôi mình cho khoâ. Coù vò trôøi toûa chieáu haøo quang saùng röïc nôi bôø soâng aáy, noùi vôùi Tyø-kheo: –Thaày xuaát gia chöa bao laâu, maùi toùc toát ñeïp, söùc khoûe cöôøng traùng, taïi sao khoâng thoï höôûng naêm duïc laïc, xuaát gia phi thôøi vaäy? Tyø-kheo ñaùp: –Nay toâi xuaát gia chính vì ñuùng thôøi, chöùng ñaéc nôi phi thôøi. Vò trôøi noùi vôùi Sa-moân: –Theá naøo laø xuaát gia ñuùng thôøi, chöùng ñaéc nôi phi thôøi? Sa-moân ñaùp: –Ñöùc Phaät Theá Toân daïy naêm duïc laïc laø thôøi, Phaät phaùp laø phi thôøi. Laïc thuù cuûa naêm duïc yù vò raát ít, nguy hieåm laïi nhieàu, laø choã taäp hôïp cuûa khoå naõo. Toâi ôû trong Phaät phaùp töï thaân taùc chöùng, khoâng coù caùc phieàn naõo, keát quaû tu haønh khoâng ñôïi ngaøy giôø, troàng nhaân duyeân nhoû ít, ñöôïc quaû baùo lôùn. Vò trôøi laïi hoûi: –Vì sao Phaät daïy naêm duïc laø thôøi? Vì sao goïi Phaät phaùp laø phi thôøi?

Tyø-kheo ñaùp:

–Toâi coøn nhoû tuoåi, xuaát gia chöa laâu, hoïc vaán caïn côït, laøm sao coù theå trình baøy yù nghóa roäng lôùn, saâu sa cuûa Ñöùc Nhö Lai Chí Chaân.

Ñöùc Baø-giaø-baø ñang ôû nôi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø gaàn ñaây, oâng coù theå ñeán ñoù hoûi veà ñieàu nghi ngôø naøy.

Vò trôøi ñaùp:

–Nay trôøi uy ñöùc lôùn ñang haàu caän Ñöùc Phaät ñaày caû hai beân. Toâi phaän thaáp heøn khoâng theå gaëp ñöôïc. Thaày haõy vì toâi ñeán baïch Theá

Toân. Neáu Ñöùc Nhö Lai töø bi cho pheùp, toâi seõ ñeán gaëp Ngaøi thöa hoûi choã nghi ngôø.

Tyø-kheo ñaùp:

–Neáu oâng coù theå cuøng ñi, toâi seõ vì oâng baïch vôùi Theá Toân.

Vò trôøi ñaùp:

–Toâi seõ ñi theo thaày ñeán gaëp Theá Toân.

Khi aáy vò Tyø-kheo ñeán choã Theá Toân ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, ñöùng qua moät beân, ñem ñaày ñuû lôøi hoûi cuûa vò trôøi thöa vôùi Ñöùc Phaät.

Ñöùc Theá Toân noùi keä:

Töø Danh saéc sanh töôûng
Cho laø chaân thaät coù
Neân bieát ngöôøi nhö vaäy
Laø ñi treân ñöôøng cheát
Neân bieát roõ Danh saéc
Voán khoâng, khoâng coù taùnh
Ñoù laø toân kính Phaät
Thoaùt ly haún luaân hoài.

Ñöùc Phaät hoûi vò trôøi:

–OÂng ñaõ hieåu chöa?

Vò trôøi ñaùp:

–Baïch Theá Toân, chöa hieåu.

Ñöùc Phaät laïi noùi keä:

Thaéng maïn vaø ñaúng maïn
Cuøng vôùi maïn khoâng baèng
Coù ba loaïi maïn naøy
Thì phaûi coù tranh luaän.

Tröø dieät ba maïn aáy Goïi laø töôûng baát ñoäng. Ñöùc Phaät hoûi vò trôøi: –OÂng ñaõ hieåu chöa? Vò trôøi ñaùp: –Baïch Theá Toân, con chöa hieåu. Ñöùc Phaät laïi noùi keä: Ñoaïn aùi vaø danh saéc Dieät tröø ba loaïi maïn Khoâng tieáp xuùc caùc duïc Dieät tröø nhöõng giaän döõ Nhoå saïch caùc goác ñoäc Dieät taän töôûng nguyeän duïc Ngöôøi laøm ñöôïc nhö vaäy Vöôït qua bieån sanh töû. Vò trôøi baïch Phaät: –Con ñaõ hieåu. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.  18.

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Vaøo saùng sôùm coù moät Tyø-kheo ñeán beân bôø soâng, côûi y phuïc, taém röûa. Sau ñoù leân bôø, hong cho khoâ thaân. Coù vò trôøi chieáu haøo quang saùng xuoáng choã bôø soâng aáy, hoûi Tyø-kheo: –Ñaây laø hang oå, ban ñeâm phun khoùi, ban ngaøy löûa chaùy. Coù vò Baø-la-moân thaáy söï vieäc naøy neân muoán phaù hang oå kia vaø ñaøo ñaát aáy leân. Coù ngöôøi trí baûo Baø-la-moân: "Haõy ñeå toâi caàm dao ñaøo ñaát leân". Ñaøo leân thaáy coù moät con ruøa, Baø-la-moân noùi: "Laáy con ruøa naøy leân". Laïi baûo ñaøo ñaát, thaáy moät raén ñoäc, baûo baét ñem ñi. Laïi baûo ñaøo ñaát, thaáy moät mieáng thòt, baûo haõy laáy leân. Laïi baûo ñaøo ñaát, thaáy moät con dao phay, Baø-la-moân noùi: "Ñaây laø con dao, haõy laáy leân". Laïi baûo ñaøo ñaát, thaáy ñoäc truøng Laêng-kyø-mang, baûo haõy laáy leân. Laïi baûo ñaøo ñaát,

thaáy coù hai con ñöôøng, baûo ñem leân. Laïi baûo ñaøo ñaát, haõy ñaøo nöõa, thaáy coù naêm cuïc ñaù, baûo haõy ñem ñaù leân. Laïi baûo ñaøo ñaát, thaáy moät con roàng. Baø-la-moân noùi: "Ñöøng laøm phieàn roàng", lieàn quyø baùi con roàng kia. Vò trôøi baûo Tyø-kheo: –Ñöøng queân lôøi toâi. Haõy ñeán hoûi Ñöùc Phaät, haõy chí taâm thoï trì nhöõng gì Phaät daïy. Vì sao? Toâi khoâng thaáy Trôøi, Ma, Phaïm naøo coù theå phaân bieät ñöôïc, töø Ñöùc Phaät vaø Tyø-kheo Thanh vaên ñeä töû ra, khoâng ai coù theå giaûi ñaùp ñöôïc caâu hoûi naøy. Baáy giôø Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, laïy saùt chaân Ngaøi, ñöùng qua moät beân, höôùng veà Ngaøi trình baøy heát nhöõng lôøi ñöôïc nghe töø vò trôøi: –Baïch Theá Toân, theá naøo laø hang oå, ñeâm phun khoùi, ngaøy löûa chaùy. Ai laø vò Baø-la-moân, ai laø ngöôøi coù trí. Dao laø gì, ñaøo leân laø gì, con ruøa laø gì, raén ñoäc laø gì? Mieáng thòt laø gì, dao vöøa laø gì, ñoäc truøng Laêng-kyø-mang laø gì, hai ñöôøng laø gì, ñoáng ñaù laø gì, con roàng laø gì? Ñöùc Phaät baûo Tyø-kheo: –Haõy laéng nghe! Ta seõ giaûng cho oâng. Hang oå laø thaân naøy, do tinh khí cuûa cha meï, boán ñaïi hôïp thaønh, nuoâi döôõng baèng côm aùo môùi trôû thaønh thaân. Nhöng thaân naøy khi cheát ñi thì tan raõ sình tröôùng, truøng aên naùt ra cho ñeán tan hoaïi. Ban ñeâm phun khoùi laø ban ñeâm suy nghó, quaùn saùt. Ban ngaøy löûa chaùy laø töø thaân khaåu nghieäp coù caùc haønh ñoäng roäng lôùn. Baø-la-moân chæ cho Ñöùc Nhö Lai. Ngöôøi coù trí chæ cho caùc vò Thanh vaên. Con dao duï cho trí tueä. Ñaøo ñaát duï cho tinh taán. Con ruøa duï cho naêm thöù che phuû troùi buoäc. Raén ñoäc duï cho tai haïi cuûa saân haän, phieàn naõo. Cuïc thòt duï cho tham lam keo kieät, ganh gheùt. Dao phay duï cho naêm duïc. Ñoäc truøng Laêng-kyø-mang duï cho ngu si. Hai con ñöôøng duï cho söï nghi ngôø. Caùc cuïc ñaù duï cho ngaõ maïn. Con roàng duï cho vò A-la-haùn ñoaïn taän caùc höõu, keát. Ñöùc Theá Toân noùi keä: Hang oå goïi laø thaân Giaùc quaùn nhö khoùi löûa Haønh ñoäng laø löûa chaùy Baø-la-moân nhö Phaät Ngöôøi trí laø Thanh vaên

Dao ñaøo laø trí tueä Ñaøo ñaát laø tinh taán Naêm che phuû duï ruøa Saân giaän nhö raén ñoäc Tham, ganh nhö cuïc thòt Nguõ duïc nhö dao phay Ngu si nhö Laêng-kyø Nghi ngôø laø hai ñöôøng Ngaõ kieán nhö ñoáng ñaù OÂng chôù laøm phieàn roàng Roàng laø chaân La-haùn Kheùo traû lôøi ngöôøi hoûi Chæ coù Phaät, Theá Toân. Ñöùc

Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.  19. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû trong vöôøn Tieân nhaân Loäc daõ, thuoäc nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñaép y mang baùt vaøo thaønh Ba-la-naïi, thaáy moät Tyø-kheo thaân yù khoâng ñöôïc ñònh tónh, caùc caên taùn loaïn. Tyø-kheo aáy töø xa thaáy Theá Toân, cuùi ñaàu xaáu hoå. Sau khi thoï trai, Ñöùc Phaät röûa chaân, ñeán choã chö Taêng, vaøo tònh thaát ngoài giöõa chuùng, baûo caùc Tyø-kheo: –Saùng nay Ta thaáy moät Tyø-kheo khoâng thu nhieáp caùc caên. Khi vò aáy töø xa thaáy Ta thì coù saéc thaùi theïn thuøng, cuùi ñaàu kheùp neùp. Ñoù laø ai vaäy? Tyø-kheo aáy rôøi khoûi choã ngoài, söûa y Uaát-ña-la-taêng, chöøa vai phaûi, chaép tay baïch Phaät: –Theá Toân, ngöôøi taâm yù khoâng oån ñònh, caùc caên taùn loaïn chính laø con. Ñöùc Phaät daïy: –Laønh thay! Naøy Tyø-kheo, oâng thaáy Ta maø coù theå hoä taâm nhieáp yù thì khi thaáy caùc Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Öu-baø-taéc, Öu-baø-di cuõng

phaûi hoä taâm nhieáp yù nhö thaáy Ta vaäy. OÂng laøm ñöôïc nhö theá thì ñaït ñöôïc an laïc, lôïi ích suoát caû ñôøi mình. Coù moät Tyø-kheo ôû tröôùc Ñöùc Phaät noùi keä: Tyø-kheo khaát thöïc vaøo xoùm laøng Taâm yù loaïn ñoäng khoâng chaùnh nieäm Thaáy Phaät tinh taán, thu nhieáp caên Theá neân Ñöùc Phaät khen laønh thay.  20. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nôi vöôøn Loäc daõ, choã ngöï cuûa Tieân nhaân xöa, thuoäc nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñaép y caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Coù moät Tyø-kheo ôû beân mieáu Thieân thaàn, taâm nieäm höôùng ñeán nhöõng tieáp xuùc xaáu aùc, trong taâm caûm thoï duïc laïc. Ñöùc Theá Toân baûo Tyø-kheo: –Naøy Tyø-kheo, naøy Tyø-kheo! OÂng ñang troàng haït gioáng khoå, raát laø oâ ueá, caùc caên tieát ra ñieàu aùc, nôi coù nöôùc aùc ræ ra thì coù ruoài laèn tuï taäp. Khi Tyø-kheo nghe lôøi Ñöùc Phaät noùi, bieát Ñöùc Theá Toân ñaõ roõ taâm nieäm cuûa mình neân raát sôï haõi, toaøn thaân noåi gai oác, voäi vaøng boû ñi. Sau khi khaát thöïc, Ñöùc Phaät trôû veà, thoï trai xong, röûa chaân, ñeán choã ôû chö Taêng, vaøo phoøng yeân tònh ngoài. Sau ñoù Ngaøi ra khoûi phoøng, ñeán tröôùc chuùng Taêng, traûi toïa cuï ngoài, baûo caùc Tyø-kheo: –Saùng nay, Ta vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy moät Tyø-kheo ôû beân caïnh mieáu thôø trôøi, taâm nieäm höôùng ñeán caùc moái tieáp xuùc xaáu aùc, trong taâm caûm thoï duïc laïc. Ta lieàn baûo: “Tyø-kheo, Tyø-kheo! OÂng ñang troàng haït gioáng khoå, raát laø oâ ueá, caùc caên tieát ra ñieàu aùc, nôi coù nöôùc ræ ra thì coù ruoài laèn tuï taäp”. Khi Tyø-kheo aáy nghe Ta noùi, raát sôï haõi, toaøn thaân noåi gai oác, voäi vaøng boû ñi. Ñöùc Phaät noùi nhö vaäy, coù moät Tyø-kheo rôøi choã ngoài ñöùng daäy, chaép tay baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, taïi sao goïi laø troàng haït gioáng khoå, taïi sao goïi laø oâ ueá, taïi sao goïi laø laäu aùc, taïi sao goïi laø ruoài laèn tuï taäp? Ñöùc Phaät daïy: –Laéng nghe! Laéng nghe! Ta seõ giaûng cho oâng. Saân giaän, hieàm

khích, möu haïi laø troàng haït gioáng khoå. Buoâng lung taâm theo naêm duïc laø oâ ueá. Theo saùu xuùc xöù, khoâng giöõ giôùi haïnh goïi laø ræ chaûy ñieàu aùc. Soáng trong phieàn naõo, daáy khôûi voâ minh kieâu maïn, khoâng hoå, khoâng theïn, phaùt sanh caùc keát söû, goïi laø ruoài laèn tuï taäp. Theá Toân noùi keä: Ngöôøi naøo khoâng thu nhieáp caùc caên Taêng tröôûng aùi duïc troàng haït khoå Laøm caùc oâ

ueá thöôøng chaûy ra Thaân caän duïc caûm vaø naõo haïi. ÔÛ taïi laøng xoùm hay choã vaéng Taâm khoâng khi naøo nghó duïc laïc Töi thaân tinh taán haønh chaùnh ñònh Tuï taäp thoâng ñaït ñaéc ba minh. Vò aáy an laïc vaø yeân ñònh Dieät ruoài aùc giaùc khoâng coøn gì Tu haønh ñaït ñeán khoâng thoaùi chuyeån Ñi treân ñöôøng Thaùnh ñeán choã thieän. Ñaéc quaû chaùnh trí, khoâng trôû laïi Thaúng vaøo Nieát-baøn, vui tòch dieät. Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, caùc Tyø-kheo nghe xong ñeàu hoan hyû phuïng haønh.  21. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Coù moät Tyø-kheo ñaép y caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Sau khi thoï trai, vò aáy trôû veà, röûa chaân, caàm toïa cuï ñi vaøo röøng Ñaéc nhaõn, traûi toïa cuï ngoài beân moät goác caây, phaùt sanh yù nieäm veà nhöõng tieáp xuùc xaáu aùc, tham muoán naêm duïc. Vò thaàn röøng Ñaéc nhaõn bieát taâm nieäm cuûa Tyø-kheo aáy ñang nghó ñeán ñieàu baát tònh, ñaõ ôû trong röøng naøy thì khoâng neân tham muoán ñieàu aùc. Vò thaàn töï nghó: “Ta neân caûnh tænh vò aáy” lieàn leân tieáng: –Naøy Tyø-kheo, naøy Tyø-kheo! Laøm sao trò veát thöông? Tyø-kheo ñaùp: –Ta seõ baêng laïi.

Thaàn röøng laïi noùi:

–Veát thöông nhö caùi bình, thì laáy gì baêng laïi?

Tyø-kheo ñaùp:

–Toâi duøng chaùnh nieäm tænh giaùc ñeå baêng veát thöông aáy.

Thaàn röøng taùn thaùn:

–Laønh thay! Laønh thay! Thaày gioûi bieát caùch baêng veát thöông, baêng veát thöông ñuùng caùch.

Ñöùc Phaät vôùi thieân nhó thanh tònh, nghe thaàn röøng cuøng Tyø-kheo noùi chuyeän. Theá Toân noùi keä:

Theá gian khaùt duïc
Laøm theo yù taø
Veát thöông ñaõ sanh
Ruoài laèn bu ñeán
Tham duïc laø gheû
Tieáp xuùc laø ruoài
Ngaõ maïn theo tham
Taâm tröôïng phu naùt
Tham danh vaø lôïi
Troùi trong hoaëc, nghi
Khoâng bieát ñöôøng thoaùt
Noäi taâm tu ñònh
Hoïc haønh thoâng suoát
Khoâng taïo gheû lôû
An oån giaùc ngoä
Chöùng ñöôïc Nieát-baøn.

Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

22. Toâi nghe nhö vaày:
Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä.
Baáy giôø coù nhieàu Tyø-kheo ñaép y caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc.
Coù moät Tyø-kheo treû tuoåi môùi tu hoïc, ñi vaøo laøng xoùm khoâng ñuùng luùc.
Caùc Tyø-kheo ôû caùc nôi thaáy Tyø-kheo môùi tu hoïc kia, baûo vò aáy:
–OÂng môùi tu hoïc, chöa bieát phaùp moân ñoái trò, vì sao la caø ñeán nhieàu nhaø vaäy? Tyø-kheo taân hoïc baïch vôùi caùc Tyø-kheo: –Caùc Thöôïng toïa, Ñaïi ñöùc ñeàu ñeán nhieàu nhaø, taïi sao ngaên khoâng cho con ñeán nhöõng nhaø aáy? Sau khi caùc Tyø-kheo khaát thöïc, thoï trai xong, xeáp y baùt, röûa chaân, ñeán choã Phaät, laïy saùt chaân Ngaøi, ngoài qua moät beân. Hoï baïch Theá Toân: –Baïch Theá Toân, chuùng con vaøo thaønh khaát thöïc, thaáy moät taân Tyø-kheo treû tuoåi, chaúng keå ngaøy giôø, lui tôùi nhieàu nhaø. Chuùng con baûo vò aáy: “OÂng laø taân hoïc, chöa bieát phaùp ñoái trò, vì nhaân duyeân gì lui tôùi nhaø ngöôøi khaùc luùc phi thôøi?”. Vò aáy traû lôøi: “Caùc Tröôûng laõo Tyø-kheo cuõng ñeán nhieàu nhaø, taïi sao ngaên caûn rieâng con?”. Baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Trong ñoàng troáng meânh moâng coù moät hoà nöôùc roäng. Coù nhöõng voi lôùn vaøo trong hoà, duøng voøi nhoå ngoù, reã sen, giuõ cho saïch, duøng nöôùc röûa, sau ñoù môùi aên, nhôø vaäy thaân theå maäp maïnh, khí löïc sung maõn. Nhöõng con voi nhoû cuõng aên ngoù sen, nhöng khoâng bieát giuõ saïch vaø duøng nöôùc röûa. Chuùng aên caû ngoù laãn buøn neân bò beänh hoaïn, khoâng coøn söùc löïc, bò cheát hay gaàn cheát. Theá Toân noùi keä: Khi voi lôùn vaøo hoà Duøng voøi nhoå ngoù sen Giuõ, röûa saïch heát buøn Sau ñoù môùi chòu aên. Neáu coù caùc Tyø-kheo Tu nhieàu phaùp thanh tònh Neáu thoï duïng lôïi döôõng Khoâng loãi bò nhieãm ñaém. Ñaây laø baäc tu haønh Cuõng nhö voi lôùn kia Neáu khoâng hieåu phöông tieän Sau phaûi chòu nguy hieåm Sau phaûi chòu khoå naõo

Nhö caùc chuù voi con.
Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.
Keä toùm löôïc:
A-nan vaø Keát phaùt
Cuøng vôùi hai, Ñaø-phieâu
Taëc vaø taùn ñaûo thaùc
Baït-di, taøm quyù caên
Haït khoå vaø baêng lôû
Lôùn nhoû aên ngoù sen.

*Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.*